

ВИХІД І ЯКІСТЬ ДВОПРОВІДНИКОВИХ САДЖАНЦІВ ЯБЛУНІ ЗАЛЕЖНО ВІД СТИМУЛЮВАННЯ КРОНОУТВОРЕННЯ

Полуніна Олександра Василівна,

кандидат сільськогосподарський наук,
викладач кафедри плодівництва і виноградарства
Уманського національного університету садівництва

У сучасному садівництві для закладання насаджень обирають оздоровлені кроновані саджанці на клоновій підщепі, що забезпечують скороплідність та швидке повернення інвестицій [1-3]. Останнє десятиліття у Європі все частіше вирощують двопровідникові насадження із саджанців Бі-баум, розроблених і впроваджених італійською компанією «Viva! Mazzoni» [4]. Сформовані у розсаднику саджанці такого типу повинні мати два одномірні провідники як за висотою, так і за діаметром. На кожному провіднику має бути сформовано по 3–4 гілки довжиною близько 15–20 см, які закінчуються генеративною брунькою [5]. Запровадження насаджень типу Бі-баум ставить на порядок денний нагальну потребу у високоякісному кронованому садивному матеріалі з двома провідниками. Таким чином, актуальним є дослідження впливу стимулювання кроноутворення на вихід і якість двопровідникових саджанців яблуні.

Дослідження впливу стимулювання кроноутворення на кількість гілок у двопровідникових саджанців яблуні сорту 'Голден Делішес' на підщепі М.9 проводили в умовах плодового розсадника НВВ Уманського НУС у 2019–2021 рр.

Забезпечували створення провідників супротивним окуліруванням двома бруньками на висоті 15 см над рівнем ґрунту. Фактор дослідження «стимулювання кроноутворення» поєднував наступні способи: механічний (прищипування молодих листків в апікальній частині провідника без пошкодження точки росту); хімічний однократно (обробка розчином бензиладеніну (0,18 %) і гібереліну А3 (0,18 %)); хімічний двократно.

Повторність досліду чотириразова, варіанти розміщували методом рендомізованих повторень із 10 рослинами на обліковій ділянці (40 рослин у варіанті). Підщепу висаджували в перше поле розсадника за схемою 1,5 x 0,33 м. Операції садіння, догляду за рослинами та обліки виконували згідно загальноприйнятої для зони технології [6] та методики [7]. Сортували саджанці за розробленою нами методикою [8] та технічними умовами ТУ У 01.3-00493787-016:2019 Саджанці яблуні однорічні із двома провідниками.

В ході досліджень встановлено, що стимулювання кроноутворення позитивно впливало на зростання частки саджанців першого товарного сорту. Максимальну кількість першосортного садивного матеріалу, що на 42 % переважала контроль (7,6 тис. шт/га), одержано за двократного хімічного

стимулювання кронуутворення. Значення показника за однократної хімічної обробки істотно не різнилось від максимального та перевищувало контроль на 32 %.

Механічне стимулювання кронуутворення також дозволило істотно ($HP_{05} = 1,1$) збільшити вихід саджанців першого товарного сорту, що на 21 % переважав значення у контрольному варіанті.

Вихід саджанців другого товарного сорту, навпаки, зменшувався у результаті стимулювання кронуутворення. Що можна пояснити зростанням частки саджанців першого сорту. Втім істотно ($HP_{05} = 1,5$) зниження виходу другосортного садивного матеріалу на 2,1 тис. шт/га зафіксовано лише за двократної хімічної обробки.

Загальний вихід товарних двопрвідникових саджанців істотно зростав за двократного хімічного стимулюванням кронуутворення та на 6 % переважав значення у контрольному варіанті.

Отже, стимулювання кронуутворення хімічною двократною обробкою розчином бензиладеніну (0,18 %) і гібереліну А3 (0,18 %) сприяє максимальному зростанню виходу першого товарного сорту двопрвідникових саджанців яблуні сорту 'Голден Делішес' на підщепі М.9.

Список літератури:

1. Basak A. Regulatory wzrostu w matecznikach, szkółkach i młodych sadach. Plantpress. 2009. 100 pp.
2. Evans K. et al. Achieving sustainable cultivation of apples. Burleigh Dodds Science Publishing Limited. 2017. P. 17.
3. Мельник О. В. Інтенсивний яблуневий сад: закладання і догляд. Частина друга. Новини садівництва. 2017. № 4. С 2–3.
4. U.S. Patent. No. 8,186,099. Leis M., Mazzola C. Method for producing propagating material to be used in tree cultivations of double-trunk type. Washington, DC: U.S. Patent and Trademark Office, 2012.
5. Bibaum® – fruit tree with two equivalent leaders. *European Fruit Magazine*. 2012. № 5. P. 18–19.
6. ДСТУ 7039:2009 Саджанці зерняткових культур. Технології вирощування. Загальні вимоги. Держспоживстандарт України. 2011. 13 с.
7. Кондратенко П. В., Бублик М. О. Методика проведення польових досліджень з плодовими культурами. Київ, 1996. 95 с.
8. Полуніна О. В., Майборода В. П. Параметри сортування однорічних двопрвідникових саджанців яблуні на слаборослій клоновій підщепі. *Матер. III Всеукр. наук. інтернет-конф. «Інновації в садівництві»*. (м. Умань, 22 березня 2019). Умань, 2019. С. 10–12.